

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-11326/2020-ERU

V Ostravě dne 15. prosince 2023

Č. j. 11326-37/2020-ERU

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, ve správním řízení vedeném pod sp. zn. OSR-11326/2020-ERU, zahájeném dne 22. června 2021 z moci úřední podle ust. § 78 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), v návaznosti na ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), s obviněným z přestupku, kterým je

fyzická osoba podnikající [REDAKCE]

zastoupená JUDr. Ivou Hlaváčkovou, advokátkou
se sídlem Palackého 3145/41, 466 01 Jablonec nad Nisou, ev. č. ČAK: 08391

ve věci podezření ze spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 31. prosince 2020 (dále jen „energetický zákon“), rozhodl

t a k t o :

I.

Obviněný z přestupku, fyzická osoba podnikající [REDAKCE]

(dále jen „účastník řízení“), se uznává vinným ze spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona, kterého se dopustil tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 15. září 2020 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v katastrálním území Lučany nad Nisou, na pozemku parc. č. 2465/2, poblíž budovy č. p. 473, prostřednictvím strojního mechanismu zemní práce, v důsledku kterých došlo k poškození nízkotlakého plynovodu IPE DN 50.

II.

Podle ust. § 91a odst. 7 energetického zákona se účastníkovi řízení za spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona ukládá **pokuta ve výši**

15 000 Kč (slovy: patnáct tisíc korun českých),

která je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 49121.

III.

Podle ust. § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky ve spojení s ust. § 79 odst. 5 správního řádu a ust. § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, se účastníkovi řízení ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky**

1 000 Kč (slovy: jeden tisíc korun českých).

Náklady řízení jsou splatné do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 49121.

IV.

Podle ust. § 89 odst. 2 a 3 zákona o odpovědnosti za přestupky, se poškozenému, společnosti **GasNet, s.r.o.**, se sídlem Klíšská 940/96, Klíše, 400 01 Ústí nad Labem, IČO: 272 95 567 (dále jen „poškozený“), přiznává **nárok na náhradu části škody** v částce [REDAKCE] spočívající v náhradě externích nákladů vynaložených poškozeným na montážní práce realizované externím dodavatelem a účastníkovi řízení se ukládá povinnost nahradit ji poškozenému, a to ve lhůtě do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí; ve zbytku uplatněného nároku, tj. v částce [REDAKCE] spočívající v náhradě interních nákladů poškozeného se náhrada škody poškozenému **nepřiznává** a v souladu s ust. § 89 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky se poškozený s tímto nárokem **odkazuje na soud**.

O d ů v o d n ě n í

I. Zjištění předcházející správnímu řízení

- [1] Správní spis sp. zn. 11326/2020-ERU byl veden na základě podnětu poškozeného, který byl Energetickému regulačnímu úřadu (dále jen „Úřad“ nebo „správní orgán“) doručen dne 18. prosince 2020. Předmětem podnětu bylo poškození nízkotlakého plynovodu IPE DN 50 (dále jen „plynárenské zařízení“), ke kterému došlo dne 15. září 2020 v katastrálním území Lučany nad Nisou, poblíž budovy č. p. 473. Spis sp. zn. 11326/2020-ERU byl dne 26. března 2021 předán odboru sankčních řízení a je v něm pokračováno.

II. Průběh správního řízení

- [2] Správní orgán přípisem ze dne 15. června 2021 č. j. 11326-12/2020-ERU, doručeným téhož dne, vyznamenal poškozeného o možnosti uplatnit nárok na náhradu škody. Dne 22. června 2021 obdržel správní orgán vyjádření poškozeného z téhož dne ohledně uplatnění nároku na náhradu škody.
- [3] Správní orgán v souladu s ust. § 46 správního řádu a ust. § 78 zákona o odpovědnosti za přestupky zahájil dne 22. června 2021 doručením Oznámení o zahájení řízení z téhož dne, č. j. 11326-14/2020-ERU, zástupci účastníka řízení správní řízení. Zároveň s oznámením o zahájení řízení byl účastník řízení vyznamenal o možnosti nahlížet do spisu, požádat o nařízení ústního jednání a vyjádřit se k podkladům. Na toto oznámení účastník řízení nijak nereagoval.
- [4] Dne 22. listopadu 2021 vydal Úřad rozhodnutí č. j. 11326-23/2020-ERU (dále jen „rozhodnutí v 1. stupni“), kterým uznal účastníka řízení vinným ze spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona a uložil mu pokutu ve výši 20 000 Kč a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč. Rozhodnutí v 1. stupni bylo účastníkovi řízení doručeno dne 22. listopadu 2021.
- [5] Dne 6. prosince 2021 byl Úřadu doručen rozklad proti rozhodnutí v 1. stupni. Dne 20. prosince 2022 vydala Rada Energetického regulačního úřadu rozhodnutí č. j. 11326-28/2020-ERU, kterým rozhodnutí v 1. stupni zrušila a věc vrátila k novému projednání.
- [6] Dne 26. září 2023 zaslal Úřad Statutárnímu městu Jablonec nad Nisou, se sídlem Mírové náměstí 3100/19, 466 01 Jablonec nad Nisou, IČO: 002 62 340 (dále jen „Statutární město Jablonec nad Nisou“), žádost o součinnost č. j. 11326-29/2020-ERU, která byla doručena dne 27. září 2023. Odpověď Statutárního města Jablonec nad Nisou byla Úřadu doručena dne 3. října 2023.
- [7] Ve dnech 4. a 6. října 2023 zaslal správní orgán poškozenému Výzvy k doplnění podání, č. j. 11326-31/2020-ERU a č. j. 11326-33/2020-ERU, kterými ho vyzval k doplnění podkladů týkajících se nároku na náhradu škody. Odpovědi poškozeného byly Úřadu doručeny ve dnech 5. a 9. října 2023.

- [8] Dne 10. října 2023 zaslal správní orgán zástupci účastníka řízení Vyrozumění o možnosti vyjádřit se, č. j. 11326-35/2020-ERU, které mu bylo doručeno dne 11. října 2023, ve kterém Úřad opětovně vyrozuměl účastníka řízení v souladu s ust. § 36 odst. 3 správního řádu o možnosti vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k podkladům rozhodnutí a o možnosti doložit své majetkové poměry. Současně účastníka řízení opětovně vyrozuměl o tom, co tvoří podklad rozhodnutí ve věci. Odpověď účastníka řízení byla Úřadu doručena dne 23. října 2023.

III. Popis skutkového stavu

- [9] Zemní práce, při kterých došlo dne 15. září 2020 v katastrálním území Lučany nad Nisou, na pozemku parc. č. 2465/2, u budovy č. p. 473 k poškození plynárenského zařízení prováděl zemním strojem K-162-N účastník řízení jako zhotovitel pro právnickou osobu Město Lučany nad Nisou, se sídlem Lučany nad Nisou 333, 468 71 Lučany nad Nisou, IČO: 002 62 455 (dále jen „Město Lučany nad Nisou“), na základě ústní objednávky ze dne 15. září 2020.
- [10] Před zahájením zemních prací nebylo požadováno stanovisko správce plynárenského zařízení ani provedeno vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu.
- [11] Podle vyjádření zástupce účastníka řízení ze dne 27. ledna 2021 k poškození plynárenského zařízení došlo při povrchové opravě komunikace, spočívající v stržení rozbitého povrchu a vyjetých kolejí a následné úpravě makadamovým posypem. Plynárenské zařízení se nacházelo v hloubce jen asi 20 cm pod povrchem.
- [12] Vzniklé poškození bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k úniku 43 m³ plynu do ovzduší za dobu 12 minut a k přerušení dodávky plynu 2 konečným zákazníkům (kategorie domácnost) po dobu 2 hodin, jak vyplývá z Protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení ze dne 15. září 2020, číslo hlášení v SAP ESM: [REDAKCE] (dále jen „protokol o narušení“), a z Protokolu o úniku plynu z poškozeného plynárenského zařízení ze dne 22. září 2020, [REDAKCE] (dál jen „protokol o úniku plynu“).
- [13] Vzniklá škoda nebyla správci plynárenského zařízení (tedy poškozenému) uhrazena.
- [14] Ve svém vyjádření ze dne 19. října 2021 i v rozkladu proti rozhodnutí v 1. stupni účastník řízení uvedl, že plynárenské zařízení nebylo evidováno v katastru nemovitostí ani u něj nebylo zřízeno věcné břemeno. Z tohoto důvodu účastník řízení nemohl mít povědomost, že se nachází v ochranném pásmu plynárenského zařízení. Účastník řízení dále uvedl, že zemní práce prováděl na parc. č. 2465/2, nikoliv přímo u budovy č. p. 473.
- [15] Statutární město Jablonec nad Nisou ve svém přípisu ze dne 2. října 2023 doložilo stavební povolení ze dne 23. března 1989, č. j. [REDAKCE] na stavbu plynárenského zařízení a kolaudační rozhodnutí ze dne 24. února 1993, č. j. [REDAKCE] kterým bylo plynárenské zařízení uvedeno do provozu. Statutární město Jablonec nad Nisou dále uvedlo, že plynárenské zařízení je vedeno jako věcné břemeno v listu vlastnictví Města Lučany nad Nisou.

IV. Právní hodnocení

IV. I. Použitá právní úprava

- [16] Podle článku 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod se trestnost činu posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější.

- [17] Podle ust. § 2 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky se odpovědnost za přešupek posuzuje podle zákona účinného v době spáchání přestupku; podle pozdějšího zákona se posuzuje jen tehdy, je-li to pro pachatele přestupku příznivější. Podle ust. § 2 odst. 6 téhož zákona pachateli lze uložit vždy jen takový druh správního trestu, který dovoluje uložit zákon účinný v době, kdy se o přestupku rozhoduje.
- [18] Ve smyslu ust. § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky se přestupkem rozumí společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přešupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin.
- [19] Z hlediska posouzení odpovědnosti účastníka řízení za vytýkané jednání a uložení správního trestu jsou rozhodnými právními úpravami zákon o odpovědnosti za přestupky a energetický zákon.
- [20] Zákon o odpovědnosti za přestupky byl v době od spáchání vytýkaného jednání účastníkem řízení novelizován jednou, a to nejnověji zákonem č. 417/2021 Sb. s účinností od 1. února 2022. Energetický zákon byl v době od spáchání vytýkaného jednání účastníkem řízení novelizován jedenáctkrát, a to nejnověji zákonem č. 232/2022 Sb., kdy tato novela nabyla účinnosti dne 1. července 2023.
- [21] S ohledem na ust. § 2 odst. 1 a 6 zákona o odpovědnosti za přestupky proto správní orgán porovnal všechna relevantní ustanovení energetického zákona a jeho novelizovaného znění a zákona o odpovědnosti za přestupky a jeho novelizovaného znění a dospěl k závěru, že ustanovení relevantní pro právní hodnocení jednání účastníka řízení, a též trestnost tohoto jednání z hlediska podřazení porušení právní povinnosti pod kategorii přestupku, zůstala obsahově totožná. Správní orgán proto neshledal důvod k použití zákona pozdějšího a postupoval při posuzování odpovědnosti účastníka řízení za vytýkané jednání i při ukládání sankce podle právní úpravy účinné v době, kdy bylo spácháno (tj. podle energetického zákona a zákona o odpovědnosti za přestupky).

IV. II. Obecný právní rámec

- [22] Přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v ust. § 46 odst. 8, 9, 10 nebo ust. § 68 odst. 3 nebo 5 energetického zákona. V rámci správního řízení se správní orgán zabýval porušením zákazu poškození energetického zařízení při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 energetického zákona.
- [23] Podle ust. § 68 odst. 1 energetického zákona ochranné pásmo plynárenského zařízení vzniká nabytí právní moci územního rozhodnutí o umístění stavby nebo společného povolení, kterým se stavba umísťuje a povoluje, nebo dnem, kdy nabude právních účinků územní souhlas s umístěním stavby, pokud není podle stavebního zákona vyžadován ani jeden z těchto dokladů, potom dnem uvedení plynárenského zařízení do provozu.
- [24] Podle ust. § 22 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky je podnikající fyzická osoba pachatelem, jestliže k naplnění znaků přestupku došlo při jejím podnikání nebo v přímé souvislosti s ním a podnikající fyzická osoba svým jednáním porušila právní povinnost, která je uložena podnikající fyzické osobě nebo fyzické osobě.

IV. III. Právní posouzení skutku

- [25] V projednávaném případě je znakem skutkové podstaty přestupku poškození plynárenského zařízení a trestat tak lze pouze pachatele, který přímo svou činností plynárenské zařízení poškodil. V daném případě není na základě zjištěných okolností pochyb o tom, že to byl právě účastník řízení, kdo v souvislosti se svým podnikáním prováděl zemní práce, v důsledku kterých došlo k poškození plynárenského zařízení. Lze tak uzavřít, že účastník řízení svým jednáním porušil povinnost danou ust. § 68 odst. 3 energetického zákona.

IV. IV. Formální a materiální stránka přestupku

- [26] Správní orgán v rámci správního řízení prokázal, že účastník řízení svým jednáním porušil ust. § 68 odst. 3 energetického zákona, a byly tak naplněny formální znaky přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.
- [27] V souvislosti s naplněním formální stránky přestupku se správní orgán musel zabývat rovněž naplněním tzv. materiální stránky přestupku (škodlivosti přestupku pro společnost) tak, jak vyplývá ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 8 As 17/2007-135, ze dne 31. května 2007), respektive z ust. § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky.
- [28] V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k úniku 43 m³ zemního plynu do ovzduší a přerušení dodávky plynu 2 konečným zákazníkům. Správní orgán má za to, že v jednání účastníka řízení lze shledat společenskou škodlivost spočívající v porušení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu plynárenské soustavy. Pro úplnost správní orgán uvádí, že i přerušeni dodávky plynu pouze jednomu zákazníkovi by naplňovalo (společně s množstvím uniklého plynu) materiální stránku přestupku, neboť právě přerušeni dodávky plynu, byť jedinému zákazníkovi, již představuje narušení spolehlivého provozu plynárenské soustavy. V daném případě pak byla dodávka přerušena dvěma konečným zákazníkům. Správní orgán navíc podotýká, že již skutečnost, že zákonodárce porušení určitého zákazu označil za přestupek, vyjadřuje určitou minimální typovou míru společenské škodlivosti, kterou je nutno takovému jednání přičítat. Lze tedy obecně vycházet z toho, že jednání, jehož formální znaky jsou označeny zákonem za přestupek, naplňuje v běžně se vyskytujících případech materiální znak přestupku, neboť porušuje či ohrožuje určitý zájem společnosti. V daném případě jsou naplněny formální znaky přestupku, zároveň je přítomen i materiální znak ve formě minimálně nepatrné a teprve při stanovení sankce bude správní orgán materiální stránku posuzovat a sankci individualizovat právě s ohledem na „míru“ materiální stránky. Výše uvedené plně koresponduje rovněž s preventivně-ochrannou funkcí správního trestu. Správní orgán tak konstatuje, že jednání účastníka řízení naplnilo rovněž znaky materiální stránky přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.

IV. V. Odpovědnost za přestupek

- [29] Správní orgán se v rámci správního řízení dále zabýval otázkou možných liberačních důvodů, tedy důvodů zbavujících účastníka řízení odpovědnosti za spáchání přestupku ve smyslu ust. § 23 odst. 1 ve spojení s ust. § 21 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky, tedy zda účastník řízení za přestupek neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil.
- [30] Správní orgán v první řadě konstatuje, že v případě jakékoliv pracovní činnosti v ochranném pásmu energetického zařízení je nutno konat tuto pracovní činnost s vynaložením veškerého úsilí tak, aby nedošlo k ohrožení bezpečnosti a spolehlivosti jeho provozu či k jeho poškození. V daném případě je účastník řízení živnostník v oboru „Přípravné a dokončovací stavební práce, specializované stavební činnost“, byť je v současnosti již ve starobním důchodu. Coby profesionál v oboru stavebnictví si tedy mohl a měl být vědom, že při provádění zemních prací v zastavěné části obce může ohrozit inženýrské sítě, které se tam mohou nacházet, tudíž měl učinit opatření, aby poškození plynárenského zařízení předešel, např. zažádat o stanovisko správce plynárenského zařízení (tedy poškozeného) a požádat o vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu. Účastník řízení však zemní práce v ochranném pásmu plynárenského zařízení prováděl zemním strojem, bez stanoviska správce plynárenského zařízení nebo vytyčení polohy plynárenského zařízení terénu, což nesevčí o tom, že by při své činnosti postupoval s maximální opatrností, a tedy nevynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. Skutečnost, že poškozené plynárenské zařízení bylo uloženo v rozporu s normami ČSN, nezabavuje účastníka řízení odpovědnosti za spáchání přestupku, správní orgán k ní však přihlédne při stanovení výše pokuty (viz níže v části „V. Uložení správního trestu“).

- [31] Správní orgán se dále zabýval případnou (spolu)odpovědností Města Lučany nad Nisou coby objednatele zemních prací, při kterých došlo k poškození plynárenského zařízení. Město Lučany nad Nisou si coby vlastník pozemku, na kterém se plynárenské zařízení nacházelo, mělo být existence plynárenského zařízení vědomo, ale přesto si u účastníka řízení ústně objednalo strojní výkop, aniž by ho na existenci plynárenského zařízení výslovně upozornilo, či zajistilo stanovisko správce plynárenského zařízení a vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu. Tuto skutečnost však správní orgán nehodnotí jako okolnost zbavující účastníka řízení odpovědnosti za přestupek. Jak již bylo popsáno v odstavci výše, účastník řízení si coby profesionál v oboru měl být možnosti existence plynárenského zařízení v místě prováděných prací vědom, a správní orgán nemá za prokázané, že by Město Lučany nad Nisou účastníka řízení výslovně ujistilo, že se v prostoru prací plynárenské zařízení nenachází. Správní orgán proto Město Lučany nad Nisou nepovažuje za odpovědné za spáchání předmětného skutku či za případný ohrožovací delikt, nově však k jeho jednání, resp. opomenutí, přihlíží při stanovení výše pokuty (viz níže v části „V. Uložení správního trestu“).
- [32] Lze tak uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona, kterého se dopustil porušením ust. § 68 odst. 3 téhož zákona. Správní orgán proto přistoupil k uložení správního trestu.

IV. VI. Návrhy a námítky účastníka řízení a jejich vypořádání

- [33] K tvrzení účastníka řízení, že podle katastru nemovitostí nebylo v místě provádění prací evidováno plynárenské zařízení a správce plynárenského zařízení nevyužil možnosti zřídit věcné břemeno, na jehož základě by mohl účastník řízení o existenci plynárenského zařízení vědět, správní orgán uvádí, že účastník řízení prováděl zemní práce, aniž by bylo vydáno stanovisko správce plynárenského zařízení, ve kterém by mohl být o existenci plynárenského zařízení varován. Náhled do katastrální mapy nenahrazuje informace od správce plynárenského zařízení. Evidenci ochranných pásem v území upravuje vyhláška č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 500/2006“). Podle přílohy č. 7 vyhlášky č. 500/2006 musí grafická část územního plánu obce mj. obsahovat výkres veřejně prospěšných staveb, opatření a asanací, ale grafické znázornění existujících ochranných pásem zde není uvedeno jako nutná součást územního plánu. Statutární město Jablonec nad Nisou navíc ve svém přípisě ze dne 2. října 2023 (ve správním spise pod č. j. 11326-30/2020-ERU) uvedlo, že, věcné břemeno u plynárenského zařízení bylo zřízeno a je vedeno v listu vlastnictví Města Lučany nad Nisou.
- [34] K tvrzení účastníka řízení, že nebylo prokázáno, zda ochranné pásmo plynárenského zařízení vůbec existovalo, správní orgán uvádí, že Statutární město Jablonec nad Nisou doložilo (ve svém přípisě svém přípisě ze dne 2. října 2023, ve správním spise pod č. j. 11326-30/2020-ERU), že plynárenské zařízení bylo řádně povoleno a zkolaudováno. Ochranné pásmo plynárenského zařízení vzniká podle ust. § 68 odst. 1 energetického zákona v okamžiku nabytí právní moci územního rozhodnutí o umístění stavby plynárenského zařízení nebo vydání pravomocného územního souhlasu s umístěním stavby plynárenského zařízení, ochranné pásmo tedy může vzniknout i před vlastním zřízením plynárenského zařízení. Pokud není podle stavebního zákona vyžadován ani jeden z těchto dokladů, ochranné pásmo vzniká uvedením plynárenské zařízení do provozu. Lze se tedy domnívat, že pokud by plynárenské zařízení bylo uvedeno do provozu v rozporu se stavebními předpisy (tedy bylo vyžadováno rozhodnutí podle stavebního zákona, ale nebylo vydáno), ochranné pásmo kolem něj nevznikne. Územní rozhodnutí nebo územní souhlas tedy mají konstitutivní charakter nejenom co do umístění stavby plynárenského zařízení, ale i ve věci vzniku ochranného pásma plynárenského zařízení jakožto územního omezení vlastnického práva. Jiný záznam v katastru nemovitostí ale není pro vznik ochranného pásma nutný a katastr nemovitostí jej ani nemusí následně evidovat. Vzhledem k možné existenci ochranného pásma ještě před vlastním zřízením plynárenského zařízení energetický zákon nepodmiňuje existenci ochranného pásma splněním všech norem pro uložení plynárenského zařízení, takže ani uložení plynárenského zařízení v nevhodné hloubce (viz níže) neznamena, že kolem něj nevzniklo ochranné pásmo. V daném případě pak tedy má správní orgán na základě podkladů předložených Statutárním městem Jablonec nad Nisou za prokázané, že zřízení plynárenského zařízení

proběhlo v souladu se stavebními předpisy, a tudíž kolem něj vzniklo ochranné pásmo ve smyslu ust. § 68 odst. 1 energetického zákona.

- [35] K tvrzení účastníka řízení, že se jednalo jen o povrchové úpravy a účastník řízení nemohl tušit, že se plynárenské zařízení bude nacházet v nevhodné hloubce, správní orgán uvádí, že podle charakteru prací se jednalo o výkop rypadlem (byť pouze do mělké hloubky) v zastavěné části obce, kde účastník řízení coby profesionál v oboru stavebnictví mohl předpokládat existenci inženýrských sítí (viz též výše v oddíle „IV. V. Odpovědnost za přestupek“). Účastník řízení si tedy mohl a měl být vědom, že může svou činností poškodit plynárenské zařízení. K mělkému uložení plynárenského zařízení nicméně správní orgán přihlíží při stanovení výše pokuty (viz níže v části „V. Uložení správního trestu“).
- [36] K tvrzení účastníka řízení, že zemní práce neprováděl u budovy č. p. 473, ale na pozemku parc. č. 2465/2, správní orgán uvádí, že vznik odpovědnosti účastníka řízení za spáchání předmětného přestupku je dán poškozením plynárenského zařízení bez ohledu na přesnou polohu prováděných prací, protože obě místa se nacházejí v ochranném pásmu plynárenského zařízení. Místo provádění prací správní orgán odvozoval z podkladů v č. j. 11326-1/2023-ERU, konkrétně z protokolu o narušení, protokolu o úniku plynu a Žádosti o uvedení PZ do původního stavu ze dne 15. září 2020 podepsané účastníkem řízení, kde je všude shodně uvedeno č. p. 473. Ve výroku tohoto rozhodnutí však již správní orgán místo upřesnil podle tvrzení účastníka řízení a po opětovné analýze spisového materiálu.

V. Uložení správního trestu

- [37] Podle ust. § 35 zákona o odpovědnosti za přestupky lze za přestupek uložit správní trest ve formě (i) napomenutí, (ii) pokuty, (iii) zákazu činnosti, (iv) propadnutí věci nebo náhradní hodnoty či (v) zveřejnění rozhodnutí o přestupku.
- [38] Z povahy provedení přestupku nepřipadá v úvahu uložit účastníkovi řízení správní trest propadnutí věci nebo náhradní hodnoty ve smyslu ust. § 48 a ust. § 49 zákona o odpovědnosti za přestupky, neboť hodnota použitého zemního stroje je ve zjevném nepoměru ke způsobenému následku a takový trest by byl zcela nepřiměřený. Uložení správního trestu ve formě zákazu činnosti či zveřejnění rozhodnutí o přestupku ve smyslu ust. § 47 odst. 2 a ust. § 50 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky přichází v úvahu jen tehdy, pokud to zákon výslovně stanoví. V posuzovaném případě je tak možno účastníkovi řízení uložit pouze trest ve formě napomenutí nebo pokuty.
- [39] K uložení správního trestu ve formě napomenutí v nyní posuzované věci správní orgán neshledal důvod, a to zejména s ohledem na povahu přestupku spáchaného účastníkem řízení ve smyslu ust. § 37 písm. a) a ust. § 38 zákona o odpovědnosti za přestupky, neboť by takový trest byl nepřiměřeně nízký. Správní orgán proto v daném případě vyhodnotil jako zákonné, vhodné a účelné uložit správní trest ve formě pokuty.
- [40] V projednávaném případě ani nebude aplikován institut upuštění od správního trestu podle ust. § 43 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky, vzhledem k (i) povaze a závažnosti přestupku a jeho následkům, (ii) rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.
- [41] Nadto správní orgán uvádí, že ukládání správního trestu formou pokuty zcela odpovídá rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech. Úřad je při stanovení výše trestu také vázán svou vlastní ustálenou rozhodovací praxí, od které se může odchýlit pouze toliko v odůvodněných případech a z legitimních důvodů, přičemž musí být dbáno účelu trestu, kterým je ochrana konkrétních zájmů společnosti.

- [42] Podle ust. § 46 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky lze pokutu uložit ve výši stanovené zákonem. Není-li výše pokuty zákonem stanovena, pokutu lze uložit ve výši nepřesahující částku 1 000 Kč.
- [43] Za přestupek podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona lze uložit podle ust. § 91a odst. 7 téhož zákona pokutu až do výše 15 000 000 Kč. Jedná se samozřejmě o maximální možnou výši pokuty, jejíž uložení připadá v úvahu v případě zvlášť vysoké závažnosti přestupku včetně jeho následků, doby trvání a okolností, za kterých byl spáchán. V tomto případě je třeba uvažovat o uložení pokuty ve výši odpovídající okolnostem tohoto přestupku.
- [44] V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k úniku 43 m³ plynu do ovzduší a k přerušení dodávky plynu 2 konečným zákazníkům. Tyto skutečnosti správní orgán hodnotil jako okolnosti zvyšující závažnost přestupku.
- [45] Skutečnosti, že účastník řízení prováděl zemní práce v ochranném pásmu plynárenského zařízení strojně, aniž by bylo vydáno stanovisko správce plynárenského zařízení nebo provedeno vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu, správní orgán hodnotil jako přitěžující okolnosti.
- [46] Účastník řízení neuhradil poškozenému způsobenou škodu. Vzhledem k tomu, že správní orgán shledal ze spáchání předmětného přestupku odpovědným pouze účastníka řízení, a ne jinou osobu (viz výše v oddíle „IV. V. Odpovědnost za přestupek“), považuje správní orgán účastníka řízení i za povinného nahradit poškozenému celou prokázanou škodu a skutečnost, že se tak nestalo, správní orgán hodnotil jako přitěžující okolnost. Ohledně přesné výše náhrady škody správní orgán odkazuje níže na část „VII. Nároky poškozených“.
- [47] Skutečnost, že se plynárenské zařízení nacházelo v hloubce jen asi 20 cm pod povrchem, správní orgán hodnotil jako polehčující okolnost.
- [48] Skutečnost, že Město Lučany nad Nisou účastníka řízení neupozornilo na existenci plynárenského zařízení, ač si jí mohlo a mělo být vědomo, správní orgán hodnotil jako polehčující okolnost.
- [49] Při stanovení výše pokuty je nutno též zohledňovat opakovanost porušování zákona účastníky řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů, nebo celkové nedisciplinovanosti při nedodržování stanovených povinností. Účastník řízení nebyl v poslední době evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení zákona ve věcné působnosti Úřadu, což hodnotí správní orgán jako výrazně polehčující okolnost.
- [50] Správní orgán se při stanovení výše pokuty zabýval také otázkou majetkových poměrů účastníka řízení. Platí, že správní orgán při zjišťování osobních a majetkových poměrů vychází z údajů doložených samotným účastníkem řízení, případně z těch, které vyplynuly z dosavadního průběhu správního řízení či které si opatří samostatně bez součinnosti s účastníkem řízení. Zároveň však platí, že nelze-li takto získat přesné informace, je správní orgán oprávněn (nikoliv povinen) stanovit je v nezbytném rozsahu odhadem.
- [51] Podle vyjádření zástupce účastníka řízení ze dne 19. října 2021 je účastník řízení starobní důchodce s příjmem cca ██████ měsíčně. Účastník řízení své příjmy doložil přiznáními k dani z příjmů fyzických osob za roky 2019 a 2020. Podle těchto podkladů v roce 2019 byl rozdíl mezi příjmy a výdaji účastníka řízení ██████ ale v roce 2020 činil ██████ Účastník řízení tedy v roce 2019 dosáhl zisku, ale rok 2020 zakončil ve ztrátě. V přípisě ze dne 23. října 2023 zástupce účastníka řízení uvedl, že účastník řízení v současné době již fakticky nepodniká a je vlastníkem nemovitostí, které před cca 50 lety nabyl dědictvím. Aktuálnější majetkové poměry účastníka řízení nejsou správnímu orgánu známy.
- [52] Podle rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 9/2008-133 ze dne 20. dubna 2010, se likvidační pokutou rozumí sankce, „*kteřá je nepřiměřená osobním a majetkovým poměrům*“

pachatele deliktu do té míry, že je způsobilá mu sama o sobě přivodit platební neschopnost či ho donutit ukončit podnikatelskou činnost, nebo se v důsledku takové pokuty může stát na dlouhou dobu v podstatě jediným smyslem jeho podnikatelské činnosti splácení této pokuty a zároveň je zde reálné riziko, že se pachatel, případně i jeho rodina (jde-li o podnikající fyzickou osobu) na základě této pokuty dostanou do existenčních potíží.“ Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. dubna 2015, č. j. 4 As 236/2014-85, vyplývá, že ani záporný výsledek hospodaření by nebyl překážkou pro uložení pokuty a neznamenal by ani, že uložená pokuta je likvidační. Je totiž třeba hodnotit celkovou situaci účastníka řízení, jakožto právnické osoby (jeho celkový příjem a hmotný majetek). Správní orgán v neposlední řadě odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 6 A 96/2000-62 ze dne 21. srpna 2003. Zde Nejvyšší správní soud mj. vyslovil, že při zkoumání přiměřenosti pokuty nutno zohlednit zákonné rozpětí sankce, kterou lze za dané protiprávní jednání uložit. Podle závěrů tohoto rozsudku za pokutu zjevně nepřiměřenou „*nejspíše nebude možno považovat pokutu uloženou ve 4 % zákonného rozpětí“*. V dané případě je uložená pokuta nižší než 1 % maximální zákonné výše pokuty.

- [53] Po zvážení všech okolností případu a na základě zjištěného stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, byla pokuta stanovena tak, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto rozhodnutí. Jedná se o nižší výměru než ve zrušeném rozhodnutí v 1. stupni, a to zejména vzhledem k odlišnému hodnocení jednání Města Lučany nad Nisou. Správní orgán k výši udělené pokuty uvádí, že se jedná o pokutu, která činí méně než 1 % z maximální zákonné výše pokuty. Stanovená výše pokuty je zcela přiměřená míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem. Správní orgán přihlédl k majetkovým poměrům pachatele do té míry, aby výsledná pokuta byla sice citelným zásahem do jeho majetkové sféry, nikoli však zásahem vzhledem ke svému účelu nepřiměřeným, který má likvidační účinky. Právě proto správní orgán uložil účastníku řízení pokutu ve výši uvedené ve výroku II. tohoto rozhodnutí, neboť takto stanovenou pokutu považuje za odstrašující a může tak plnit jak represivní, tak preventivní funkci. Zároveň správní orgán poznamenává, že pokuta byla uložena v souladu s ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.
- [54] Pokud by se i přesto účastník řízení domníval, že výši pokuty stanovenou tímto rozhodnutím není schopen jednorázově uhradit, upozorňuje správní orgán na ust. § 156 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů, jenž stanoví podmínky, na základě kterých je správce daně (správní orgán) oprávněn na žádost daňového subjektu (účastníka řízení) nebo z moci úřední povolit úhrady daně (pokuty) na splátky. Účastník řízení tak může požádat o rozložení pokuty na splátky.

VI. Náklady řízení

- [55] Souběžně je výrokem III. tohoto rozhodnutí ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle ust. § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky ve spojení s ust. § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který byl uznán vinným, resp. který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ust. § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, činí paušální částka 1 000 Kč.

VII. Nároky poškozených

- [56] Poškozený svým přípisem ze dne 22. června 2021 uplatnil nárok na náhradu škody. Tato byla vyúčtována daňovým dokladem č. [REDACTED] ze dne 8. října 2020 na [REDACTED].
V tomto dokladu byly náklady vyčísleny následovně:

Označení	Množství	Kč/jednotka	Celkem Kč
Náhrada škody - distribuce	461,063 KWH	[REDACTED]	[REDACTED]
Náhrada škody – únik zemního plynu	1 JV	[REDACTED]	[REDACTED]
Náhrada škody – poplatek OTE	1 JV	[REDACTED]	[REDACTED]
Náhrada škody – poškození PZ	1 JV	[REDACTED]	[REDACTED]
Celkem			[REDACTED]

- [57] Náklady na provedené pracovní úkony a dopravu ve výši [REDACTED] byly poškozenému vyúčtovány společností GasNet Služby, s.r.o. (tehdy „GridServices, s.r.o.“), se sídlem Plynářská 499/1, Zábřovice, 602 00 Brno, IČO: 279 35 311 (dále jen „společnost GridServices, s.r.o.“) daňovým dokladem č. [REDACTED] ze dne 6. října 2020 následovně:

Položka 1	Množství	Kč/jednotka	Celkem Kč
PE elektrospojka SDR11 dn50	2 ks	[REDACTED]	[REDACTED]
TRUBKA RC DN 50 SDR 11 tyč	0,5 m	[REDACTED]	[REDACTED]
Čas strávený na cestě	1,5 hod.	[REDACTED]	[REDACTED]
Montážní a terénní vozidla	52 km	[REDACTED]	[REDACTED]
Výkon při odstr poškoz PZ třetí stranou	2 hod.	[REDACTED]	[REDACTED]
Celkem			[REDACTED]

Položka 2	Množství	Kč/jednotka	Celkem Kč
Čas strávený na cestě	2 hod.	[REDACTED]	[REDACTED]
Montážní a terénní vozidla	75 km	[REDACTED]	[REDACTED]
Výkon při odstr poškoz PZ třetí stranou	8,5 hod.	[REDACTED]	[REDACTED]
Celkem			[REDACTED]

- [58] Poškozený dále doložil pracovní listy ze dne 15. září 2020 od společnosti GridServices, s.r.o., kde byly náklady na provedené pracovní úkony a dopravu vyčísleny následovně:

Odpracované hodiny	Množství	Kč/hod.	Celkem Kč
Montér/Technik	1 hod.	[REDACTED]	[REDACTED]
Montér/Technik	1 hod.	[REDACTED]	[REDACTED]
Čas strávený na cestě	Množství	Kč/hod.	Celkem Kč
Montér/Technik	1 hod.	[REDACTED]	[REDACTED]
Montér/Technik	0,5 hod.	[REDACTED]	[REDACTED]
Doprava	Množství	Kč/km	Celkem Kč
Renault Kango	0 km	[REDACTED]	[REDACTED]

Fiat Ducato	52 km		
Materiál	Množství	Kč/jednotka	Celkem Kč
PE elektrospojka SDR11 dn50	2 ks		
TRUBKA RC DN 50 SDR 11 tyč	0,5 m		
Celkem			

Odpracované hodiny	Množství	Kč/hod.	Celkem Kč
Technik/Montér	2 hod.		
Technik/Montér	3,5 hod.		
Technik/Montér	3 hod.		
Čas strávený na cestě	Množství	Kč/hod.	Celkem Kč
Technik/Montér	1 hod.		
Technik/Montér	0,5 hod.		
Technik/Montér	0,5 hod.		
Doprava	Množství	Kč/km	Celkem Kč
	43 km		
	17 km		
	15 km		
Celkem			

- [59] Ve svém přípisu ze dne 7. října 2021 poškozený přiložil Ceník prací a služeb společnosti GridServices, s.r.o. Poškozený dále uvedl, že vzhledem k nebezpečnosti úniku zemního plynu a nutnosti odstranit poškození plynárenských zařízení do 48 hodin nelze po poškozeném požadovat, aby pokaždé hledal zhotovitele schopného danou práci provést za nejnižší cenu, proto poškozený akceptoval ceny v ceníku společnosti GridServices, s.r.o.
- [60] Ve svém přípisu ze dne 9. října 2023 poškozený doložil úhradu částky [REDACTED] společnosti GridServices, s.r.o.
- [61] Z výše uvedených podkladů předložených poškozeným dospěl správní orgán k závěru, že v části nároku týkající se externích nákladů ve výši [REDACTED] jež poškozený vynaložil ve prospěch společnosti GridServices, s.r.o., byly podmínky stanovené zákonem o odpovědnosti za přestupky pro uložení povinnosti k náhradě škody splněny. Škoda uplatněná poškozeným ve výši [REDACTED] představující externí náklady vynaložené ve spojitosti s opravou plynárenského zařízení, byla způsobena v příčinné souvislosti se spáchaným přestupkem podle ust. § 68 odst. 3 energetického zákona, nebyla účastníkem řízení dobrovolně uhrazena a byla spolehlivě zjištěna, s ohledem na podklady doložené poškozeným v rámci vedeného správního řízení. Správní orgán tedy rozhodl, jak je uvedeno ve výroku IV. tohoto rozhodnutí, tj. že se účastníkovi řízení ukládá povinnost poškozenému nahradit předmětnou část způsobené škody.
- [62] Poškozený nad rámec částky ve výši [REDACTED] týkající se nákladů vynaložených vůči společnosti GridServices, s.r.o. ve spojitosti s opravou plynárenského zařízení, uplatnil také nárok na náhradu škody v celkové výši [REDACTED] která zahrnuje náhradu uniklého zemního plynu podle ceníku poškozeného. Z podkladů obsažených ve spise vyplývá, že v případě škody ve výši [REDACTED] se jedná o tzv. interní náklady poškozeného. Správní orgán má za to, že výši škody není možné v této části nároku spolehlivě zjistit, kdy pro její přesné stanovení by si tak správní orgán musel opatřovat další podklady a provádět složité dokazování, nebo dokonce oprávněnost a způsob kalkulace vyčíslené škody, což by vedlo k průtahům v řízení a bylo tak porušeno právo účastníka řízení na projednání jeho věci v přiměřené lhůtě, které mu s ohledem na trestní povahu řízení o přestupku nepochybně přísluší, stejně jako všechny další záruky, které se podle vnitrostátního práva poskytují obviněnému z trestného činu (viz analogicky např. rozsudek Nejvyššího správního soudu, ze dne 27. října 2004,

č. j. 6 A 126/2002 - 27 a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. dubna 2008, č. j. 1 As 27/2008 - 67 i nález Ústavního soudu ze dne 11. března 2004, sp. zn. II. ÚS 788/02 a nález Ústavního soudu ze dne 17. ledna 2008, sp. zn. II. ÚS 82/07 - 1).

- [63] Z ust. § 89 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky vyplývá, že pokud výše škody nebyla spolehlivě zjištěna, správní orgán poškozenému nárok na náhradu škody nepřizná a odkáže ho s jeho nárokem na soud nebo jiný orgán veřejné moci. Obdobně se postupuje rovněž v případě, kdy by zjišťování škody vedlo ke značným průtahům v řízení. Průtahy v řízení mohou vznikat například tehdy, pokud by vzhledem ke složitosti posouzení výše vzniklé škody musely být zpracovány znalecké posudky apod. Není totiž zpravidla v možnostech orgánů projednávajících přestupky, aby v řízení o přestupku zjišťovaly škodu, která zatím spolehlivě zjištěna nebyla, a nahrazovaly tak civilní soudy (viz Jemelka, L., Vetešník P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář*. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck 2017, s. 797).
- [64] Jinými slovy, řízení o náhradě škody (adhezní řízení) má ve vztahu k meritornímu v rámci řízení o přestupku, byť je jeho integrální součástí, v jistém smyslu pouze akcesorickou povahu, a procesní činnost správního orgánu tak nemůže přesahovat v daném ohledu aktivitu směřující k náležitému rozhodnutí o vině a případném trestu. Toliko občanskoprávní řízení je řízením bezvýjimečně zaručujícím (za splnění zákonem předepsaných podmínek) možnost domoci se uplatněného majetkového nároku. Obecně tedy platí, že postup spočívající v odkázání poškozených s uplatněným nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních nepředstavuje odepření spravedlnosti, ale ústavněprávně regulární použití institutu urychlujícího sankční řízení (viz analogicky např. usnesení Ústavního soudu ze dne 18. února 2015, sp. zn. II. ÚS 165/15).
- [65] Z výše uvedených důvodů správní orgán o škodě ve výši ██████████ rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku IV. tohoto rozhodnutí.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ust. § 152 správního řádu k Radě Energetického regulačního úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

Mgr. Lukáš Tecl, v. r.
oprávněná úřední osoba
oddělení sankčních řízení

Obdrželi: ██████████

prostřednictvím advokátky JUDr. Ivy Hlaváčkové, se sídlem Palackého 3145/41,
466 01 Jablonec nad Nisou, ev. č. ČAK: 08391, IČO: 662 34 255
Společnost GasNet, s.r.o., se sídlem Klíšská 940/96, Klíše, 400 01 Ústí nad Labem,
IČO: 272 95 567